

Dokumenttyp Riktlinje	Beslutad av Valnämnden	Fastställt 2019- 03-14 § 19
Dokumentansvarig Valsamordnare	Gäller för Alla berörda	Reviderad -

RIKTLINJER AVSEENDE POLITISK PROPAGANDA OCH ANNAN OTILLBÖRLIG PÅVERKAN VID RÖSTNING I VAL- OCH FÖRTIDSRÖSTNINGSLOKAL

Dessa riktlinjer ska ses som ett stöd för röstmottagarna och deras agerande för att motverka propaganda och andra otillåtna budskap i och intill val- och förtidsröstningslokaler i Mölnåls stad. Riktlinjerna ska också fungera som ett stöd till de politiska partierna vid planering av valaktiviteter.

Bakgrund

Enligt 8 kap 3 § vallagen får det i, eller i ett utrymme intill en val- eller förtidsröstningslokal, inte förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val. Varje väljare ska kunna genomföra sin valhandling i en skyddad och neutral miljö utan att nås av propaganda eller annan otillbörlig påverkan.

Propaganda och annan otillåten påverkan kan framföras på många olika sätt, exempelvis genom tal, manifestationer, affischer, texter, symboler, musik osv. Även själva val- eller förtidsröstningslokalen kan i sig vare olämplig, t ex om lokalen har en stark religiös eller politisk tillhörighet, förknippas med ett visst företag eller om den inte går att freda mot otillåten påverkan.

Vad är propaganda och annan otillbörlig påverkan?

Vad som utgör propaganda eller annan otillbörlig påverkan enligt vallagen går inte att fastställa med exakthet. Partipolitiska manifestationer och budskap är självklart sådan propaganda som avses men omfattningen av propagandaförbudet är större än så. Lämpligheten av förekomsten av andra manifestationer och påverkande budskap såsom flaggor, vimplar, symboler, bokbord på bibliotek, utställningar, musik, klädesplagg etc. måste bedömas i det enskilda fallet utifrån i vilket sammanhang de används eller förekommer och i vilket syfte.

Inte heller frågan om hur stort utrymme intill val- eller förtidsröstningslokalen som ska fredas från propaganda kan exakt fastställas utan får bedömas efter förutsättningarna i det enskilda fallet.

I samtliga fall bör utgångspunkten för bedömningen vara att lokalen och miljön i och kring denna ska framstå som så värdeneutral som möjligt för väljarna.

Röstmottagarnas ansvar och befogenheter

Valnämnden ansvarar för att lokalerna i sig är lämpliga och har således redan gjort en bedömning om val- och förtidsröstningslokalernas lämplighet i och med att nämnden beslutat att använda dem. För olika tillfälliga aktiviteter och budskap i och intill lokalen har istället röstmottagarna det primära ansvaret. Röstmottagarna har dock rätt att rådgöra med valkansliet vid bedömningen i enskilda fall.

Röstmottagare ansvarar enligt vallagen för att upprätthålla ordningen i och i anslutning till lokalerna. Det innebär en rättighet och skyldighet att ge anvisningar till personer som uppehåller sig i, eller i ett utrymme intill, en val- eller förtidsröstningslokal. Personerna i fråga ska rätta sig efter sådana anvisningar, exempelvis att flytta sig längre bort från lokalens ingång eller upphöra med propagandaverksamheten.

Röstmottagarna ska uppträda sakligt och opartisk. De får inte ta ovidkommande hänsyn eller annars uppträda på ett sätt som kan äventyra väljarnas förtroende för att valet genomförs rättsäkert. Röstmottagarna har tystnadsplikt för uppgift om hur väljare röstat om de av någon anledning får ta del av detta.

Partipolitiska aktiviteter och propaganda

I val- och förtidsröstningslokaler får inga partipolitiska aktiviteter eller propaganda, som kan hindra eller påverka väljarna i deras val, förekomma i eller i ett utrymme intill lokalen. Varje väljare ska kunna komma fram till val- eller förtidsröstningslokalen utan att bli ofrivilligt ansatt av politisk propaganda i lokalens närhet.

Politiska aktiviteter (inklusive affischering) under valdagen och förtidsröstningsperioden ska ske på behörigt avstånd från val- och förtidsröstningslokalerna. Som ett riktmärke anges minst 12 meter från ingången till lokalen om inte valdistriktets ordförande eller behörig röstmottagare bestämmer annat. Vidare får inte förekomma högtalarutsändning avseende sådana aktiviteter som kan störa röstmottagningen. För valedelsutdelning gäller särskilda villkor enligt vad som framgår nedan.

Valedelsutdelning och partiföreträdare

I varje val- och förtidsröstningslokal tillhandahålls valedlar till väljarna i särskilda valedelsställ i den ordning som valnämnden bestämt.

Valnämnden förser val- eller förtidsröstningslokalerna med valedlar i den utsträckning som det åligger valnämnden enligt vallagen. Partierna ansvarar själva för att förse val- och förtidsröstningslokalerna med övriga valedlar. Sådana valedlar ska lämnas av partiföreträdare till behörig röstmottagare som placerar valedlarna i valedelsstället enligt fastställd ordning.

Partiföreträdare som besöker val- eller förtidsröstningslokaler, för att lämna valedlar, eller i annan angelägenhet, får inte ha synliga partisymboler, såsom kläder med iögonfallande logotypes, pins etc, inne i lokalen.

Valsedelutdelning från partierna direkt till väljare ska ske på behörigt avstånd från val- och förtidsröstningslokalerna. Valsedelutdelare ska som ett riktmärke hålla sig minst 5 meter från ingången till lokalen om inte valdistriktets ordförande meddelar annat. Valsedelutdelare får inte dela ut valsedlar i lokalen.

Övriga aktiviteter vid val- och förtidsröstningslokalerna

Om tillstånd ges av kommunal eller privat fastighetsägare för ideella föreningar av opolitisk karaktär att, under valdagen eller förtidsröstningsperioden, verka i anslutning till val- eller förtidsröstningslokal ska detta ske på behörigt avstånd från ingång till lokalen. Samma sak gäller för andra aktiviteter/manifestationer som sker utan tillstånd och som kan innefatta propaganda eller annan otillbörlig påverkan, i närheten av val- eller förtidsröstningslokalerna.

Som ett riktmärke anges minst 12 meter från ingång till lokalen om inte valdistriktets ordförande eller behörig röstmottagare bestämmer annat. Vidare får inte förekomma högtalarutsändning avseende sådana aktiviteter som kan störa röstmottagningen.